

Forslag nr. 10

Forslagsstiller: Jørgen Foss

Forslag navn: Et trygt, organisert og seriøst arbeidsliv

Forslag:

Vi skal ta på alvor utviklingen vi ser i arbeidslivet. Høy arbeidsledighet, redusert sysselsetting og økt andel midlertidig ansatte sammen med synkende organisasjonsgrad, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, vil alle sette den norske modellen i fare. Derfor må Arbeiderpartiet være opptatt av å sørge for arbeid til alle, et trygt, seriøst og organisert arbeidsliv, bedre faglige rettigheter og trygghet for at alle sikres en god velferd.

Arbeid til alle

Vi skal vi alltid føre en politikk som stimulerer til at det skapes flere jobber både i offentlig og privat sektor. Vi skal sikre at omstillinger som følge av teknologiutviklingen og omlegging til det grønne skifte foregår i gode og trygge former.

Det skal vi gjøre blant annet gjennom å sikre bedre og mer forutsigbare rammevilkår for de som ønsker å starte opp ny virksomhet, for hele bransjer som sliter og for næringer som skal videreutvikles for å møte framtidige krav.

Sagene AP vil:

- bygge ut infrastruktur og kollektivtrafikk
- trappe opp boligbyggingen og pusse opp offentlige bygg
- sikre flere hender i helse, skole og omsorg
- sørge for flere i arbeid ved arbeidsmarkedstiltak, kompetanseheving og omskolering
- bidra til rammevilkår som tilrettelegger for videreutvikling og satsing på næringer

Faglige rettigheter

Det er viktig å gi arbeidstakerne trygghet for arbeid og trygghet i arbeid. Andelen midlertidige ansettelser øker og andelen faste ansettelser går ned. Vi har fortsatt for høy andel

deltidsansatte, både ufrivillig og såkalt frivillig deltid, noe som først og fremst rammer kvinner i lavlønnsyrker.

Arbeidsgivers styringsrett må ikke utvides på bekostning av de ansattes innflytelse over egne lønns- og arbeidsvilkår. De ansatte må få en hånd på rattet når arbeidstidsordninger skal diskuteres. Vi vil sørge for arbeidstider som ikke går på bekostning av arbeidstakernes helse og gir rom for et sosialt liv.

Derfor vil vi styrke arbeidstakernes faglige rettigheter, bidra til at flere organiserer seg ved blant annet å øke fagforeningsfradraget og sørge for en ny og styrket arbeidsmiljølov.

Sagene AP vil:

- styrke retten til faste hele stillinger
- reversere generell adgang til midlertidige ansettelser
- sørge for arbeidstider som gir rom for et sosialt liv ved siden av jobb
- sikre fagforeningene innstillingsrett på avvikende arbeidstidsordninger
- sørge for at søndag fortsatt skal være en annerledes dag
- sikre en bedre regulering av unntak fra arbeidstidsbestemmelsene
- sikre de ansattes medbestemmelsesrett gjennom deres tillitsvalgte
- plassere arbeidsgiveransvaret der beslutningene fattes
- tydeliggjøre arbeidsgiver-, arbeidstaker- og tillitsvalgtbegrepet i nye arbeidslivsformer

Kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

Et anstendig og organisert arbeidsliv utfordres av useriøse aktører i næringslivet. Sosial dumping og arbeidslivskriminalitet finner vi igjen i nesten alle bransjer, flere arbeidstakere har en løsere tilknytning til arbeidslivet nå enn før og flere opplever en utrygghet i arbeid. Konsekvensene av sosial dumping er at faglige rettigheter svekkes, fagene undergraves, lønns- og arbeidsvilkår svekkes og at ulovlig innleie brer om seg.

Kommunene som store innkjøperne av varer og tjenester må stille strengere krav til seriøsitet. Tilsyn og etater må tilføres mer ressurser og arbeidet må intensiveres særlig knyttet til grov sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Lovverket må dessuten styrkes og tilsynsmyndigheten settes i stand til å overvåke, kontrollere og initiere en god utvikling av det

norske arbeidslivet. Sagene AP er glade for det arbeidet byrådet i Oslo har satt i gang på dette området og ser fram til innføringen av Oslomodellen.

Sagene AP vil:

- gjeninnføre kollektiv søksmålsrett ved ulovlig innleie
- stille krav om minst 40 % faglærte, 50 % fast ansatte og at 10 % av utførte arbeidstimer utføres av lærlinger ved offentlige anskaffelser/innkjøp
- at hovedregelen ved offentlige anskaffelser/innkjøp skal være kun ett ledd underleverandør under hovedleverandør
- at lønns – og arbeidsvilkår som minimum skal følge allmenngjøringsforskrifter eller landsomfattende tariffavtaler i den aktuelle bransjen
- innføre nulltoleranse mot kontantoppgjør - lønn skal skje elektronisk til arbeidstakers bankkonto
- tilføre skatteetaten, arbeidstilsynet og økokrim flere økonomiske og menneskelige ressurser for å intensivere arbeidet mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

Trygghet for de som mister jobbene sine

Vi skal sørge for trygghet for arbeid, men vi skal også sørge for trygghet for dem som mister jobben sin eller står utenfor arbeidslivet av ulike grunner. Det er viktig at vi har ordninger som sikrer at man ikke taper viktige økonomiske rettigheter dersom man av ulike grunner mister jobbene.

Dagpengeordningen, sluttvederlagsordningen og andre velferdsordninger skal sikre oss den dagen vi plutselig står uten arbeid. Dette sammen med andre tiltak kan lette overgangen til ny jobb, kompetanseheving eller til ulike former for arbeidstrening. Derfor er det viktig at vi slår ring om disse ordningene.

Sagene AP vil:

- redusere dagpengeordningens karantenetid fra 12 til 8 uker
- sikre dagpengemottakere rett til feriepenger
- at lønnsgarantifondet røker utbetalingene konkurs
- fjerne skatt på sluttvederlagsordningen

Likestilling

Norge og resten av Skandinavia regnes som pionerer i likestilling mellom kvinner og menn. Med 77 prosent kvinner i arbeid har vi en av verdens høyeste sysselsettingsandel blant kvinner. Samtidig har vi ett av de mest kjønnsdelte arbeidsmarkedene i den industrialiserte delen av verden.

Kvinner tjener mindre enn menn og jobber mer deltid enn menn. Kvinner er overrepresentert på statistikken over deltidsansatte og underrepresentert på statistikken over lederstillinger. Dette får konsekvenser både i arbeidslivet, ved sykdom/permisjoner og for pensjonsopptjeningen. En forutsetning for likestilling er kvinners mulighet til å forsørge seg selv.

Vårt mål er et samfunn med like muligheter, for alle uavhengig av kjønn. Lik lønn for arbeid av lik verdi er et fundament for likestilling.

Sagene AP vil:

- arbeide for å styrke fortrinnsretten til utvidet stilling
- arbeide for flere kvinner inn i lederstillinger og styreverv
- arbeide for en tredeling av foreldrepermisjonen, hvor 40 prosent er forbeholdt hver av foreldrene og 20 prosent fordeles etter foreldrenes ønsker
- arbeide for utvidet rett til fødsels- og foreldrepermisjon med full lønn og selvstendig opptjeningsrett til foreldrepenger
- fjerne kontantstøtten og samtidig sikre alle barn gratis barnehageplass og skolefritidsordning
- arbeide for at virksomhetenes aktivitets- og redegjøringsplikt etter likestillingsloven styrkes
- arbeide for å styrke Likestillings- og diskrimineringsombudet
- arbeide for økt sysselsetting blant kvinner i innvandrerbefolkningen
- arbeide for full feriepengeopptjening under sykdom og svangerskapspermisjon

LHBT – Lesbiske, homofile, bifile og transepersoner

De fleste LHBT-personer i Norge kan leve gode liv og være åpne uten å bli utsatt for intoleranse, trakassering og diskriminering. Et mindretall har det ikke slik og vi må bidra til å ivareta dem på en bedre måte.

Det finnes noe forskning på LHBT-personers trygghet for å være åpen på jobb, men den er dessverre lite oppdatert og treffer ikke alle deler av arbeidslivet. Vi ser derfor behovet for en større kartlegging av LHBT-personers situasjon i arbeidslivet, også i privat sektor.

Alle bør ha en trygghet for å være seg selv på jobb. Temaet må settes på arbeidslivets dagsorden, blant annet med holdningsskapende arbeid på arbeidsplassene. Sammen med tillitsvalgte og verneombud må vi alle bidra til å få på plass ordninger med diskrimineringsfrie soner.

Sagene AP:

- arbeide mot diskriminering, stigmatisering og intoleranse og hatvold
- arbeide for kunnskapsinnhenting og forsterket innsats for å bedre LHBT-personers situasjon i arbeidslivet
- likestilles knyttet til blodgivning

Pensjon

Folketrygdens pensjonsytelser går ned og mange arbeidstakere i privat sektor, ligger på minimum innskuddspensjonsordning og har ofte kort opptjeningstid. I tillegg faller mange lavtlønte og deltidsarbeidende utenfor AFP-ordningen. Samlet sett gir dette dårlige pensjonsrettigheter og rammer særlig kvinner.

Vårt mål er at pensjonsordningene utformes slik at de ikke virker diskriminerende og at all lønn gir pensjonsopptjening. Det må være slik at folketrygden, avtalefestet pensjon (AFP) og tjenestepensjonsordningene sikrer det økonomiske grunnlaget for en trygg og god alderdom og at samlet pensjon minst utgjør 2/3 av tidligere lønn. For å nå dette målet er det behov for brede, kollektive pensjonssystemer med folketrygden i bunn.

Sagene AP vil:

- arbeide for at all lønn uansett stillingsprosent skal gi pensjonsopptjening

- arbeide for at ansatte som jobber mindre enn ett år får tjenstepensjon
- arbeide for at minstesatsene i lov om obligatorisk tjenstepensjon heves
- sammen med partene, sørge for fortsatt tredelt finansiering av AFP-ordningen
- sammen med partene, se på muligheten for å kombinere AFP med delvis uføretrygd